

Izhaja v ponedeljek in perek.

Stane mesečno Din 7—,
za inozemstvo Din 20—.Račun pri pošto-čkovnem
zavodu št. 10.666.

Novi Doba

Režakcija in uprava: Celje,
Strossmayerjeva ulica 1,
pritličje, desno.

Rokopisi se ne vračajo.

Oglasi po tarifu.

Telefon int. šte. 65.

Predpisi glede prostora in dneva objave oglasov se uvažujejo le po možnosti. — V tekstnem delu uvrščene notice s številkami so plačljive.

Štev. 8.

Celje, ponedeljek 27. januarja 1930.

Leto XII.

Angleži in Nemci o našem gospodarstvu

Angleški strokovni list »The Economist« je objavil daljši članek o gospodarstvu v naši državi in pravi med drugim:

»Razdelitev kraljevine Jugoslavije v devet upravnih edinic predstavlja vsekakor najvažnejši konstruktivni čin današnjega režima v cilju reševanja gospodarskih in političnih problemov države. Pokrajine so dobile znatno večje sodelovanje v upravi, široko gospodarsko in fiskalno avtonomijo. Ban ima pravico, da imenuje vse, izveniši najvišje uradnike. Državne finance, vojska in mornarica ter imenovanje višjih uradnikov ostane v delokrogu centralne vlade. Važnost tega koraka je v tem, ker pomeni decentralizacijo vseh najvažnejših državnih poslov. Sprememba državnega imena je bila sprejeta s splošnim zadovoljstvom.

Trgovina se je ojačala po dobri lanskim žetvi. Izvoz v avgustu je dosegel najvišjo povojno številko, nad milijardo dinarjev. Izgleda, da je lansko leto — po treh pasivnih letih! — jugoslovenska zunanja trgovina končala s suficitom. (Kakor znano, je bila naša zunanja trgovina lani za poldrugo milijardo dinarjev aktivna. Op. ur.) Trgovina se bo še bolj ojačala, ako bodo jugoslovenski trgovci pristali na sodelovanje, v smislu madžarskega predloga, z Madžarsko in Rumunijo v cilju organizacije skupnega izvoza izvestnih predmetov iz vseh treh držav. Za enkrat obstoje v Jugoslaviji težave radi pomanjkanja elevatorjev in velikih žitnih skladišč. Sklep trgovinske pogodbe s Španijo bo olajšal jugoslovenski izvoz drv v to državo, ki je šel dozdaj preko Italije.

Zelo značilno je dejstvo, da je tuji kapital pričel prihajati v državo v velikem obsegu. Ustanovile so se družbe »Trepča«, »Selection Trust Company« in nova podjetja »Novo Brdo«, »Janjevo« in »Zletovo«, vsako s kapitalom po 100.000 funtov šterlingov. To so v glavnem rudniki svinca in cinka. Velik izvoz v zvezi s prihajanjem tujega kapitala v državo je povzročil veliko kopičenje denarja. Narodna banka ima danes okrog 1.400 milijonov dinarjev, kar je po vojni rekord. Pričakuje se na-

daljni dotok denarja s sklepom posojila uprave monopola. Izven tega pa ima tudi Blairova skupina še izvršiti del celokupnega iznosa posojila za izgradnjo jadranske železnice. Govori se tudi o možnosti znižanja obrestne mere. Prvi korak je storila Hipotekarna banka, ki je znižala obrestno mero od 9 na 8. Državni papirji se drže trdno in so vsi v porastu. Vojna škoda je skočila tekom dveh mesecev od 406 na 437 dinarjev, agrarna in državna posojila pa so obdržala svoj tečaj, četudi so bile dividende izplačane že pred 2 mesecema. Ti papirji nosijo danes 7.5 in 8.5%. Tudi izgleda, da se bo na spomlad pričelo živahno gibanje v gradnjah.

Zanimiva je tudi izjava berlinskega bankirja v. Bleichröderja, ki se je delj časa mudil v Beogradu in Zagrebu in proučeval naše gospodarske razmere. Bleichröder pravi:

»V Nemčiji vlada živ in praktičen interes za Jugoslavijo, ki je bogata na rudah in drugih možnostih ekonomskega razvoja, ki so lahko ekonomski viri prvorazredne sile. Treba pa je večje propagande v inozemstvu. Nemški finančni krogi in nemška industrija žele delovati z Jugoslavijo. Nemčija je na čelu držav, ki dobavljajo Jugoslaviji stroje. Tudi v ostalih panogah jugoslovenskega uvoza je dobro zastopana in zavzema v zunanji trgovini balkanskih držav sploh vodilno mesto. Nemčija pa tudi izvažajo iz Jugoslavije v veliki meri in je v prvih vrstah kupcev njenih proizvodov.

Jugoslaviji so potrebne velike investicije za gradnje železnice in cest, ker se bo tako pocenil promet in naraščal izvoz. Te investicije pa bodo obenem jamstvo za zaposlitev velikega števila domačih delovnih moči.

DOMAČE VESTI

d Dr. Marinković za slovansko zajemnost. Zunanji minister dr. Voja Marinković je dal haaškemu dopisniku beograjske »Politike« zanimivo izjavo o rezultatih haaške konferen- ce, zlasti z ozirom na države Male antante in na Bolgarsko. Dr. Marinković je ugotovil med drugim naslednja dejstva, ki pričajo o živi in nujni potrebi slovanske solidarnosti: »Zanimivo je za nas na Balkanu, pa tudi sploh za Slovane eno dejstvo, ki bi ga jaz posebno priporočal našim bolgarskim sosedom v vpoštevanje. Kljub naporom bolgarske delegacije in kljub vsem spretnostim, ki jo je že več mesecev razvijala, da čim ugodnejše reši vprašanje reparacij za svojo državo, je vendar Bolgarska slabše odrezala, nego Avstrija in Madžarska. Z mirnim srcem lahko rečemo, da mi ne samo da nismo krivi tega rezultata, temveč smo se nasprotno trudili, da se ta krivica Bolgarski ublaži. Toda niti naši napor, niti vse prizadevanje in spretnost bolgarske vlade niso bile tako močne kakor dejstvo, da ima evropsko javno mnenje v svoji celoti dvoje meril in da z enim merilom meri one, za katere misli — z razlogom ali brez razloga in po mojem mnenju brez razloga — da so mu bližji,

in z drugačnim merilom one, ki jih smatra za bolj oddaljene. S tem dejstvom morajo vsi Slovani in vsi vzhodni narodi računati v svojih kombinacijah.

d Imenovanje sokolskih starešin. V soboto in nedeljo se je sestalo v palači Izvozne banke v Beogradu novo imenovano starešinstvo Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije. V soboto so bile po programatičnem nagovoru prvega podstarešine E. Gangla odposlane brzojavke Nj. Vel. kralju, češkoslovaškemu Sokolu, ruskim Sokolom in poljski sokolski zvezi v Varšavi. Nato se je začela razprava o štatutih in pravilnikih, ki je trajala pozno v noč. Statuti so bili sprejeti in v nedeljo predloženi prosvetnemu in vojnemu ministru v odobrenje. Na včerajšnji seji je bil med drugim sklenjen vstop Sokola kraljevine Jugoslavije v slovansko sokolsko zvezo. Glede na velike priprave za vsesokolski zlet v Beogradu se poveča število sokolskih žup začasno samo od 23 na 27, takoj po zletu pa se bo povečalo število na 50. Za sedaj se osnujejo nove sokolske župe v Karlovcu, Varaždinu, Vinkovcih in Daruvaru. Na seji so bili tudi imenovani starešine sokolskih žup in sicer za Slovenijo v Celju Josip

Smertnik, ravnatelj Celjske posojilnice, v Ljubljani dr. Josip Pipenbacher, v Mariboru dr. M. Kovačič, v Kranju trgovec Janko Sajovic in v Novem mestu odvetnik dr. Ivan Vasič.

d Nova tiskarna bankovcev v Beogradu. Včeraj je bil slovesno odprt moderní zavod za izdelovanje bankovcev in kovanega denarja na Topčideru.

d Na konferenci gospodarskih zbornic, ki se je vršila te dni v Beogradu, so bila med drugim soglasno sprejeta pravila o stalnem sodelovanju gospodarskih zbornic kraljevine Jugoslavije.

d Važno za državne upokojence. Ljubljanska finančna direkcija je na intervencijo Društva državnih upokojencev odredila, da se bo izplačevala pokojnina državnim upokojencem s 1. februarjem že 1. namesto 2. vsakega meseca. Pokojnine zapadejo itak vsakega prvega v izplačilo.

d Obsodba mariborskih komunistov. V soboto 25. t. m. opoldne je državno sodišče za zaščito države v Beogradu izreklo obsodbo proti Milanu Barlu in tovarišem, članom komunistične organizacije v Mariboru. Obsojeni so: Milan Barl na 10 let težke ječe in na trajno izgubo častnih pravic, Albin Breznik na 6 let težke ječe in na pet let izgube častnih pravic, Marija Breznikova na 6 let težke ječe in na pet let izgube častnih pravic, Fran Toplak, Jakob Kebrič in Ivan Roškar na 2 leti težke ječe in pet let izgube častnih pravic, Rudolf Straus pa kot mladoletnik na 1 leto zapora. Lazar Gottfried, Ivo Hauri in Robert Encik so bili zaradi pomanjkanja dokazov oproščeni.

d Volitve v Zdravniško zbornico za dravsko banovino bodo 23. februarja. Volilni imeniki so razgrnjeni pri vseh sreskih poglavarstvih in mestnih magistratih dravske banovine od 26. t. m. do vključno 2. februarja.

d Uradni dnevi komisarja za agrarne operacije se vršijo vsako prvo soboto v mesecu od 10. dopoldne dalje. Ako pade prva sobota v mesecu na praznik, uraduje komisar naslednjo soboto. Komisar za agrarne operacije sprejema stranke v prostorih sreskega načelnštva v Mariboru.

d Ponarejevalec tisočakov bivši natakara Raušl je zopet pod ključem. Orožništvo iz Zavrča ga je pred dne-

Tast Kondelik in zet Vejvara

Češki spisal Ignát Herrmann.

37

Z avtorjevim dovoljenjem poslovenil Stanko Svetina.

»Spal?« se je branil mojster. »Kaj moram spati? Ne mislite si, da se ne znam enkrat temu odpovedati. Šli bomo kam — in zelo daleč.

Mladi par je šel naprej, teta Katinka se je nalašč še malo obirala. In ko sta se slednjič poslovili z gospo Kondelikovo, ki jo je spremila do stopnjic, se je sklonila k nji in ji je zašepetala na uho:

»Venceljček že ve, Beti, sem mu že povedala.«

»Kaj si mu povedala?« je vprašala gospa.

»Da naj pripravi zibelko«, je šepetala Katinka.

»Jezus, Marija, Katinka! Danes?«

»No, kako dolgo pa naj bi še to trajalo?«

Padel je poslednji poljub in teta Katinka je hitela po stopnjicah za Vejvarovimi.

Gospa Kondelikova je stala nekaj časa kakor prikovana. Moj Bog, moj Bog, kaj je Katinka napravila. In sedaj naj se vrne v sobo! Čemu ni Katinka počakala do jutri in če je

že to napravila, zakaj ji je povedala! Gospa Kondelikova bi bila zadovoljno legla in ne bi ničesar slutila. In kaj sedaj?

Nič drugega ni preostajalo kot vrniti se. Zeblo jo je. Skoro šklepetala je z zobmi, ko je vstopila v sobo.

»Toda mati, mati«, jo je nalahno posvaril gospod Kondelik, »to imaš od tega spremljevanja. Saj se bosta jutri že pomenili!«

Gospa ni vedela sama, ali jo stresa resničen mraz ali je to posledica Katinkinih besed. Preje to, preje. Rada bi bila pogledala moža, kako se drži, toda sedaj zopet ona ni mogla dvigniti k njemu oči.

Drugače je še pospravljala po odhodu gostov, da ne bi bilo zjutraj toliko dela, toda danes se ji ni ljubilo to šaranje. In ko je dobila Katinko v sobi, ki je imela opraviti s pospravljanjem, ji je rekla:

»Samo krožnike odnesite, Katinka, in kozarce. Kar je ostalo, pustimo za jutri zjutraj — pozno je že,

pojdemo spat . . . Jutri je tudi še dan.«

Samo da bi bila že v postelji, samo da bi bila že tema. Samo za Boga svetega — da ne bi padla kaka beseda, s katero bi se začel nepoklican govor, pojasnilo.

Gospa Kondelikova je bila sedaj zelo občutljiva in boječe se je trudila ogniti se vsem razlagam. Jutri, pojutrišnjem — naj bo, samo sedaj ne.

Kako lahko bi bila mirna, ako bi bila slutila, da tudi njen soprog ravna previdno, da se ne bi nikjer zadel, kako se varuje, da se ne bi ujel z njenim pogledom in kako želi, da bi mogel že ugasniti svetiljko. Potem pa pokrije oba črna tema in trdi spanec razprši vse zadrege, dokonča to čudno skrivnico.

Toda s tem spancem se je mojster Kondelik zmotil. Tema se je sicer razprostrla po spalnici, toda njegove oči se niso zaprle. Nasprotno, sedaj so se razigrle vse žilice, o katerih mojster Kondelik še sanjal ni. Ni se spominjal, da bi se mu kedaj v življenju v prsih menjavalo toliko občutkov, kakor v tem trenutku, da bi se po njegovi glavi podilo toliko misli. Šele sedaj, ko je po poslednjem pozdravu za lahko noč vse okoli nje-

ga utihnilo, ko je bil prepuščen samemu sebi, se je zgrnila nadenj nepričakovana tetina novica z vso težo svojega pomena. In po glavi se mu je podila mešanica neizrečeno pomešanih in že v začetku čudnih čutov, in ne moremo trditi, da bi bili veseli prevladali. Takoj ko mu je teta zaupala nesluteno tajnost gospe Kondelikove, je prevzel mojstra skoro strah. Stresel je sicer raz sebe ta prvi čut, ki je bil tudi raztresen med besedami člega večera, da, v nekem kotu mojstrove notranjosti je vzklikla nada, da je morda vse le šala, pomota, da se vse na kak način pojasni. Toda pozneje se je spomnil na nekatere soprogine izjave, spomnil se je na njen večkratni molk, in tudi prigodba z vlitim angelom mu je prišla na misel, in mojster je prepričeval samega sebe bolj in bolj, da se tu ne more nič sklepati na resnične dogodke.

Dihanje gospe Kondelikove, ki je bilo v začetku, ko je legla, komaj slišno, se je spremenilo počasi v globlje, pravilnejše dihanje, dihanje spečega človeka. No, sedaj je bil mojster popolnoma sam in zdelo se mu je, kakor bi ga pustili kje v puščavi. Tema v spalnici se je razprostrla v neskončnost, stene so se razdružile,

vi izsledilo pri kmetu Jurgecu na Turškem vrhu. Pri Raušlu so našli 15 popolnoma in 148 napol izgotovljenih tisočakov ter mnogo kemikalij in drugih priprav. Falzifikati niso posebno posrečeni. Raušl, ki je delal skupno z nekim Radivojem Starčičem, je očitno član ponarejevalske družbe, ki je imela svoj delokrog v romskem in ljutomerskem okraju ter Prekmurju.

d Dunajsko vremensko poročilo za torek 28. januarja: V južnih Alpah se bo polagoma pooblačilo in deževalo, na zapadu se bo morda tudi pooblačilo, na vzhodu pa bo negotovo, najbrž še milo vreme.

Iz Celja in okolice

Martin Kolšek †

V nedeljo 26. t. m. ob devetih dopoldne je za vedno zatisnil oči čevljarški mojster in hišni posestnik na Bregu g. Martin Kolšek v starosti 62 let. Pogreb se vrši v torek 28. t. m. ob 4. uri popoldne izpred hiše žalosti na Bregu na okoliško pokopališče. Z g. Kolškom lega v grob izredno zaveden napreden naroden obrtnik, ki je že pred vojno neustrašeno nastopal za svoje neomajno prepričanje.

G. Kolšek je prišel kot mlad obrtnik v takrat pomemčeno Celje. Kot zaveden Slovenec se je imel boriti z velikimi težavami, a kljub šikanam je stal vedno v ospredju nacionalnega boja. Kjerkoli je šlo za narodni življenjski, smo videli g. Kolška, ki je z agiliteto pomagal k uspehu. Bil je v tem oziru splošno upoštevana osebnost in značaj, ki ga je vse cenilo.

Pokojnik pa je bil tudi na pravem mestu kot pošten obrtnik. Iz malega si je uredil lepo delavnico, z lastnimi žulji postavil udobno hišico na Bregu. Najbolje se je počutil v krogu svojih stanovskih tovarišev. Bil je načelnik Obrtne zadruge čevljarjev in Surovinske zadruge čevljarjev v Celju in nekaj časa tudi član Zbornice za TOI. Pri srcu mu je bilo zlasti Občeslovensko (sedaj Slovensko) obrtno društvo v Celju, kojega član je bil skoro od njega ustanovitve. Kot dolgoletni odbornik društva je aktivno in z uspehom posegal v njegovo delovanje.

G. Kolšek je vzgojil svoje otroke v strogo narodnem duhu. Eden sin je zdravnik-sekundarij v celjski bolnici, drugi je obratovodja v papirnici v Radečah, tretji strojevodja drž. železnice v Novem Sadu, hčerka pa je poročena v Kragujevcu. G. Kolšek je pred dvema letoma obhajal trojen jubilej in sicer 60-letnico svojega rojstva, 25-letnico poroke z go. Ivano, roj. Novakovo, in 35-letnico, odkar se je bil naselil kot samostojni obrtnik v Celju.

Zasluznemu narodnemu možu bo di ohranjen časten spomin, spoštovani rodbini naše iskreno sožalje!

c Celjski občinski svet bo imel v petek 31. t. m. ob 18. redno sejo. Na dnevnem redu so poročila odsekov.

c Jubilej znane Celjanke. V soboto 25. t. m. je obhajala ga. Ana Egersdorferja, rojena Petričkova, v ožjem rodbinskem krogu svojo osemdesetletnico. Rojena Savinčanka, je preživela malodane vso to dolgo do-

bo v Celju. Jubilatka je bila soproga pred 16 leti umrlega dolgoletnega poslovođeja tvrdega Rakusch g. Avgusta Egersdorferja, ki je bil vsled svojega mirnega in prijaznega nastopa priljubljen pri vseh Celjanih brez razlike. Kmalu po smrti svojega moža je izgubila edinega sina v svetovni vojni. Njena hči je soproga celjskega trgovca g. I. Hönigmann. Kakor njen pokojni soproga je tudi jubilatka vsled svojih lepih lastnosti, skromnosti, pridnosti, prijaznosti in dobrotljivosti priljubljena pri vseh Celjanih in daleč okrog pri vseh, ki jo poznajo. Čestitkam, ki prihajajo pri tej priliki od vseh strani, se pridružujemo tudi mi, in ji želimo, da bi bila še dolga leta zdrava in srečna!

c Svetosavske proslave. Danes dopoldne so se vršile na celjskih solah proslave sv. Save, v telovadnici mestne osnovne šole pa se je vršila lepa svečana proslava, ki so se je udeležili predstavniki oblastev in uradov, oficirski zbor in zastopniki društev.

c Ljudsko vseučilišče. Danes, v ponedeljek 27. t. m. ob osmih zvečer predava v risalnici meščanske šole državni tožilec g. dr. Albin Juhart »O modernih smereh mladinskega sodstva«. Na to poljudno predavanje opozarjamo zlasti starše in učiteljsvo.

c Preprečen požar v celjski bolnici. V nedeljo 26. t. m. ob pol sedmih zjutraj je iz nepojasnjenih vzrokov nastal v obokanih kletnih skladiščih drv in premoga, kjer so v sosesčini nameščene peči centralne kurjave, ogenj, ki je razširjal ogromno dima in povzročil tudi nekaj škode. Hitri pomoči uslužbencev zavoda in mestnega gasilnega društva pod vodstvom g. Koširja se je zahvaliti, da je bil ogenj kmalu udušen in da ni povzročil večje škode.

c Smrtna kosa. V javni bolnici je umrl v soboto 25. t. m. 78-letni Jože Stropnik, železniški delavec v p. z. Zidanega mosta, v ponedeljek 27. t. m. pa 24-letna ga. Karolina Ladiha, soproga prometnega uradnika drž. železnice iz Mikanevcev. V mestu je umrl v soboto 25. t. m. v starosti 10 mesecev Vladimir Podgornik, sinček višjega stražnika g. Podgornika. N. p. v. m.!

c Poziv! Napredni prijatelji pokojnega g. Martina Kolška pozivajo vse njegove bivše sodelavce, da se udeležijo v polnem številu pogreba, ki se vrši v torek 28. t. m. ob 4. popoldne z Brega na okoliško pokopališče.

c Sokol v Celju poziva svoje člane, da se udeležijo pogreba brata Martina Kolška v civilu z znakom.

c Pevci celjskih zborov se zberejo jutri, v torek pred 4. popoldne pred hišo pokojnega g. Kolška na Bregu in mu zapoje tam, kakor tudi ob grobu žalostinko.

c Celjskim obrtnikom! Slovensko obrtno društvo v Celju poziva vse obrtnike, ki še niso predložili davčni upravi prijavo za pridobitno, da se zglasijo v svrhu informacij v društveni pisarni (Gledališka ulica 2) in sicer vsak delavnik od 6. ure dalje, v nedeljo in na praznik pa dopoldne od 8. ure dalje. Rok za predložitev prijave je 5. februar.

c XI. Obrtniški ples priredijo celjski obrtniki 1. februarja v vseh gornjih prostorih Narodnega doma v Celju. Sodelovala bo priznana celj-

ska mestna godba. Kdor se hoče res domače zabavati, naj nikar ne zamudi tega, že deset let najpriljubljenejšega in najprijetnejšega plesnega večera. 57

c Obrtniški knjigovodski tečaj v Celju. Zavod za pospeševanje obrta Zbornice TOI v Ljubljani priredi v Celju knjigovodski tečaj za obrtnike. Tečaj se bo vršil od 16. marca do 4. aprila po tri dni na teden in sicer ob nedeljah od 8. do 11. dopoldne ter ob sredo in petkih od 15. do 18. ure. Obisk bo zato omogočen tudi okoliškim obrtnikom, ker se bodo mogli k predavanju voziti vsakokrat z železnico in takoj po predavanju zopet oditi domov. Predavanja, ki jih bo vodil prvovrsten strokovnjak, bodo poljubna, da se bo mogel vsak udeleženec brez posebne težave seznaniti s potrebnim knjigovodstvom in različnimi manipulacijami, ki so z njim v zvezi (nakazila, čekovni promet, manipulacije z menicami, bančno poslovanje itd.). Po razpoložljivosti prostora se bodo sprejeli v tečaj tudi starejši pomočniki. Prijave z natančnim naslovom je poslati najkasneje do 1. februarja na Zavod P. O. Zbornice TOI v Ljubljani. Podrobnejša navodila dobi vsak prijavitelne pismeno.

c Število društev v Celju. Po celjskem uradnem društvenem registru je bilo ob koncu leta 1929. v Celju 116 društev in to: 48 stanovskih in strokovnih, 30 narodno-obrambnih, kulturnih in humanitarnih društev, 15 sportskih, turističnih itd., 11 pevskih in godbenih, 10 izobraževalnih in dvoje gospodarskih. Okrog 10 društev je lani prenehalo delovati, ker so bila deloma oblastveno razpuščena, deloma pa so se prostovoljno razšla. 116 društev je za Celje gotovo prav lepo, morda celo nekoliko previsoko število.

c Tombola vojnih invalidov. Udruženje vojnih invalidov, krajevni odbor v Celju bo tudi letos kakor vsako leto priredil dobrodelno tombolo v korist svojim najrevnejšim in onemoglim članom. Tombola se bo vršila v nedeljo 1. junija, v slučaju neugodnega vremena pa prihodnjo nedeljo 8. junija. Z ozirom na dobrodelni namen se že sedaj prosijo vsa celjska društva, da pri svojih prireditvah upoštevajo ta datum.

c Nesreča. V četrtek popoldne je pri spraviljanju lesa zadel hloď 20-letno posestnikovo hčer Nežo Straškovo z Roginske gorce pri Šmarju na glavo s tako silo, da ji je potegnil z glave kožo z lasmi vred. Ponesrečenko so prepeljali z avtomobilom v tuk. bolnico, kjer so ji kožo sešili.

c Zglasitev rezervnih oficirjev, oficirjev v ostavki in v pokoju. Mestno načelnštvo v Celju (vojaški oddelek) razglašča: Vsled naročila komandanta dravske divizijske oblasti Str. Pov. br. 80 od 17. I. 1930 in komandanta voj. okrožja v Celju Str. Pov. br. 85 z dne 19. I. 1930 se pozivajo vsi v mestu Celju bivaajoči gg. rezervni oficirji, oficirji v ostavki in v pokoju, da se v neki nujni in važni vojaški zadevi osebno zglasijo med navadnimi uradnimi urami, to je od 9. do 12. dopoldne do vključno 6. februarja (izvzemši nedelje) pri navedenem uradu v sobi št. 2, I. nadstropje. K zglasitvi mora vsak s seboj prnesti vojaške dokumente, podatke o sprejemu v našo vojsko ter vojaškem napredovanju, kakor tudi podatke o upokojitvi in o sprejetju podane ostavke ter oficirsko legitimacijo in zadnji vojaški raspored. V izogib kazni v slučaju neodziva temu pozivu, se vabijo vsi v poštevi prihajajoči, da postopajo po tem razglasu. Nevednost o tem razglasu ne opravičuje.

Kino

Mestni kino Celje. Ponedeljek 27., torek 28. in sredo 29. januarja: »Detektiv Harry«. Duhovite in vesele pustolovščine slovitega detektiva in milijonarjeve hčerke. V glavnih ulogah Harry Liedtke in Hilda Rosch. Ta film je dosegel pred kratkim v Ljubljani izreden uspeh. Orkester!

Gledališče

MESTNO GLEDALIŠČE V CELJU.

Repertoar:

Sreda 5. februarja ob 20.: »Lepa pustolovščina«. Gostovanje mariborskega Narodnega gledališča.

Hudožestveniki v Celju

(K gostovanju v soboto 25. t. m.)

Gostovanje praške skupine Hudožestvenikov je bilo za Celje gledališki dogodek, ki mu v analih celjskega gledališča ni najti enakega. Slavni ruski umetniki so zbrali za celjsko gostovanje Ostrovskega rusko-bidermajersko komedijo »Siromaštvo ni sramota« v mojstrski, do podrobnosti izdelani efektni režiji ge. V. Grečeve. Vsem ulogam, tudi malim, in štatisteriji je režija posvetila veliko pažnjo in igranje docela izenačila. Hudožestveniki so izčrpali iz igre, ki nima izrazite literarne vrednosti, kratkomalo vse in ustvarili dragoceno igralsko mojstrovino.

Ljubimski ulogi Ljubovje in Mitje sta podala s toplino, dobrim kontrastiranjem in naturnostjo gđc. E. Korsakova in g. A. Bogdanov. Silna je bila igra g. B. Espeja v ulogi trdega, a dobrega trgovca Torcova. S temperamentom in bravuro je igrala ga. V. Grečeva vdova Ivano Ivanovno; njena agilnost se je uveljavljala do konca. Dovoljen je bil g. I. Dušan - Torcov kot odurni, pohotni industrijalec Afrikan Savič Koršunov. Fino zgrajeno je bilo igranje ge. K. Dubravine (žene Torcova) in ge. V. Zelicke (dojilje Arine). Izvrstnega ruskega fanta je postavil g. N. Borzov kot Griša Razljuljajev. Višek igralske umetnosti pa je nudil g. P. Pavlov kot propadli, a plemeniti Ljubin Torcov. Njegova nedosežna igra je povzdignila vse scene, v katerih je nastopil. Petje med igro je bilo pohvalno, scenerija okusna, iluminacija primerena.

Občinstvo je napeto in z užitkom sledilo poteku igre, četudi večina zaradi neznanja ruščine ni mogla prodreti v vse fineše dialogov. Gostje so bili ob koncu igre deležni burnega, dolgotrajnega aplavza in cvetja. Gledališče je bilo nabito polno in toplo zakurjeno. Novo gostovanje Hudožestvenikov v tem letu bi Celje gotovo zopet kvitiralo z razprodanim gledališčem. — rp —

* **Prihodnje gostovanje v celjskem gledališču** bo v sredo 5. februarja. Mariborski igralci uprizore duhovito in uspelo francosko komedijo »Lepa pustolovščina«. Na to gostovanje opozarjamo vse prijatelje gledališča.

Gospodarstvo

g Z vinsko trto zasajeni prostor v Jugoslaviji se zmanjšuje. Leta 1927. je meril 178.358 ha, leta 1928. 167.300, lani pa je zopet nekoliko padel, manjkajo pa še statistični podatki.

g Bolgariji primanjkuje žita. Pridelek Bolgarije v preteklem letu je dal 902.000 ton pšenice, 196.000 ton rži, 235.000 ton ječmena, 160.000 ton ovsa, 216.000 ton koruze, 10.000 ton riža. Zlasti pridelek pšenice se mora označiti kot skrajno slab. Prav tako je bil izvoz tobaka lani manjši kot v prejšnjih letih. Uvoz pšenice je bil velik; samo iz Jugoslavije je bilo uvoženih lani 3000 vagonov, po nekaterih vesteh celo 4000 vagonov pšenice. Nekateri bolgarski listi so priobčili poziv na bolgarsko Narodno banko, naj kupcem jugoslovanske pšenice odpove kredit, a Narodna banka se temu pozivu ni odzvala.

g Mednarodni semenj v Poznanju. Kdor želi sodelovati kot razstavljalec na mednarodnem semnju v Poznanju in bi hotel razstaviti vzorce svojega blaga v skupnem jugoslovanskem paviljonu, naj piše na naslov: M. Janković, podpredsednik poljsko-jugoslovanske trgovske zbornice v Varšavi, ul. Filtrowa 77, ki mu bo sporočil točnejše informacije in pogoje.

okoli gospoda Kondelika se je širil velikanski prostor in od vseh strani so se zgrinjale nadenj nove in nove misli. Mojster Kondelik je bil tudi v svojih mislih trpek, toda sedaj ni mogel najti samega sebe. Prevzela ga je skoro nekaka tesnoba, mučna otožnost. Spomnil se je na Katinkine besede, oglašale so se zopet neke iz teme, kakor bi slišal: Pestoval boš, oče boš... Mojster Kondelik se je začel potiti, odgnil je pernico, ki jo je imel prikrito do brade, misleč, da bo tako lažje zaspal. Oče! Ah, ko bi mu prinesli to novico pred leti, ko je imela Pepica dve leti, pet let in magari deset let. Kako bi se tedaj razveselil. Toda sedaj! V to tiho, udobno življenje pade otroški jok in vse one neštevilne skrbi, strah, raztreseni dnevi in nemirne noči! Izgubljeno je

mirno spanje od večera do jutra... Pride sem kaka tuja, sitna ženska, ki bo hotela imeti prvo besedo v hiši, ki se bo zoperno smejala, bo čudno in neokusno govorila in se šalila, namigavala in pikala — mojster se je spomnil sedaj na večerni obisk. Ah, da to ni bil samo slučaj, kakor so vsi menili, to je bila prerokba. Skoro mraz ga je spreletel po hrbtu. Tedaj se ni slutil, da sega po njem neka višja moč — o Bog, kako hitro potem je sledilo tetino odkritje! Tako, ko je nepoklicana babica zginjala. Mojster se je ustavil za trenutek in je premišljal, če bi se bilo zgodilo, kar se je zgodilo, ko bi si ona žena po nerodnosti zlomila na stopnicah tilnik in ne bi prišla v drugo nadstropje.

Po svetu

s Najsrečnejša občina v Evropi je skoro nedvomno občina Ebern na severnem Bavarskem. Drugod se občani kregajo radi občinskih doklad, v Ebernu pa ne le da nimajo občinskih doklad, ampak še občina plačuje prebivalcem, da so občani. Dasi je paradokso, je vendarle res. Občina je silno bogata in ima velike gozdne komplekse. Samo dohodki iz gozdov krijejo vse stroške občine in nosijo še velik dobiček. Občinski svet je sklenil, da izplača vsakemu občanu letno 60 mark, siromakom pa še več. Seveda v občini pravih siromakov sploh ni. Vsak občan dobi letno tudi voz drv za kurjavo, na željo in po potrebi še več. Seveda pa občina tudi strogo pazi, da ne pridejo vanjo novi nepoklicani elementi, ki bi se hoteli okoristiti.

s 400.000 dolarjev za obljubo zakona. Porotno sodišče v Detroitu je obsodilo nekega bogatega špekulanta na 400.000 dolarjev odškodnine nevesti, kateri je obljubil zakon, a ni držal svoje besede. To je gotovo najvišja odškodnina, ki je bila kdaj priznana zapeljanemu dekletu. Seveda pa je treba pomisliti, da je bilo med porotniki nič manj kot 8 žensk.

s Drugi zakon je srečnejši. Po statistikah sodišč je drugi zakon običajno mnogo srečnejši, nego prvi. Čeprav se večina ločencev zopet poroči, se razmeroma redko dogodi, da bi bil ločen tudi drugi zakon. Sicer pa govori že izkušnja, da zakonec napake, ki jo je zagrešil v prvem zakonu, v drugem zakonu običajno ne ponovi. Pri drugem zakonu obstoja pač trdna namera, vztrajati do konca. Vrh tega se sklepa drugi zakon navadno že v zrelejši starosti, tako da so najhujše zmotnje mladosti že premagane. Kot nenavaden pojav se poroča iz Berlina, da je bilo o božiču med 1000 poročenci tudi 112 parov, ki so se zopet poročili z ločenim partnerjem.

s Turčija gradi avtomobilske ceste. Kakor na vseh poljih narodnega gospodarstva, napreduje nova Turčija tudi v povzdigi avtomobilizma in je predvidela velike vsote za izgradnjo modernih avtomobilskih cest. 30.000 delavcev gradi te nove ceste.

s Prebivalstvo zemlje. Zveza narodov je izdala priročno statistiko vseh mogočih zanimivih podatkov iz cellega sveta. L. 1913. je bilo na svetu 1808 milijonov ljudi, koncem l. 1926. pa 1932 milijonov. Prirastek znaša 7%. Danes jih bo okrog 1950 milijonov, v kratkem času pa 2 milijardi. Od teh živi 1026 milijonov v Aziji, 514 milijonov v Evropi, 232 milijonov v Ameriki, 146 mil. v Afriki, 9 milijonov v Avstraliji in Oceaniji. Največji prirastek prebivalstva zaznamuje Azija, kjer je naraslo od leta 1913. do 1926. za 48 milijonov ljudi.

Anekdote

Po svoji tretji poroki je cesar Franc I. javno izrekel vrhovnemu dvornemu ceremonijarju svoje nezadovoljstvo nad slabim aranžmajem svatbenih svečanosti. V svoji zmedenosti je potrli dostojanstvenik nato zajecjal:

»Vaše Veličanstvo je lahko prepričano, da bo šlo prihodnjič bolj v redu!« (Kakor znano, se je cesar Franc res tudi četrtič poročil.)

Bernarda Shawa je silno nadlegoval neki časnikar.

Pesnik: »Ako me vpraša kdo, ki mi ni simpatičen, kaj trenutno pišem, odgovorim vedno: Jaz sploh več ne pišem!«

Casnikar: »Imenitno! — Kaj pa pripravljate sedaj?«

Pesnik: »Sedaj sploh nič ne pripravljam.«

Anatole France je bil v večji družbi, ki je med pogovorom razpravljala tudi o pisateljih brez talenta, katerih knjige pa dosežejo čisto velikansko naklado.

»In to imenujete brez talenta«, je

Skrbite za zdravje svojih ust, razkužite si nosnice, očuvajte se zgrlo z vsakdanjo rabo pastilj

»VALDA«

Njihove razkužilne izpuhtline Vas čuvajo in branijo bolezni dihalnih organov, kakor tudi okuženja v primeru epidemije. Zahtevajte in rabite vedno prave pastilje, »VALDA«, ki se prodajajo samo v škatlicah z napisom »VALDA«

Nabiranje članov Kmetijske družbe

Na željo številnih podružnic, ki še niso mogle pobrati članarine za leto 1930. od vseh priglasenih članov, je glavni odbor za letos izjemoma podaljšal prej označeni rok do 15. februarja. S tem je podana možnost pristopa k družbi tudi tistim kmetovalcem, ki doslej še niso imeli prilike poravnati te svoje obveznosti. Članarina znaša za leto 1930. le 20 Din in je ta znesek obenem naročnina za »Kmetovalca«.

Opozarja se, da je sprejem člana vezan na vplačanje članarine in da se ta šele tedaj vpiše v družbene imenike, ko je družba njegovo članarino prejela. Član družbe lahko postane vsaka oseba. 1. številko »Kmetovalca« od 15. januarja so prejeli vsi laniški člani, od letos na novo priglasenih pa jo prejmejo tisti, ki bodo pravočasno poravnali članarino. Pri nekaterih od teh se bo pošiljatev nekoliko zakasnila, ker je bilo tehnično nemogoče vse dosedaj prijavljene člane pravočasno vpisati v imenike.

Načelstva so dolžna, da nemudoma poberejo članarino od zamudnikov in jo skupno dopošljejo družbi. Ne smejo odkloniti nobenega novega člana, ki se je za to priglasil. Vsak seznam mora biti potrjen od županstva, da odgovarjajo redni člani § 5. družbenih pravil. Vsi bivši člani zamudniki se pozivajo, da takoj poravnajo članarino pri pristojni podružnici.

Vsak zaveden kmetovalec mora postati član Kmetijske družbe, ki je bila zanj ustvarjena in deluje za njegove koristi. Čim večje število pravih kmetovalcev bo ta zastopala, tem uspešnejše bo njeno delovanje. Zato je tudi dolžnost vsakega člana, da pridobiva druge kmetovalce, še nečlane, za vstop v njih stanovsko organizacijo.

Kmetijska družba v Ljubljani.

Dopisi

Vojnik. (Smrtna kosa.) V Vojniku pri Celju je umrl v soboto 25. t. m. v visoki starosti 80 let g. Jurij Gorečan. Pokojni je nad 50 let izvrševal mizarstvo obrt ter je bil radi svoje ustrežljivosti splošno čislán in priljubljen. S svojo skrbno in pridno ženo je vzgojil mnogoštevilno rod bino v trdnem narodnem duhu, kar nekda v Vojniku ni bilo lahko. Po življenju, polnem trudapolnega dela in skrbi, naj mu bo miren počitek in lep spomin! Rodbini naše iskreno sožalje!

Vojnik. Gospodinjstvo - nadaljevalna šola v Vojniku priredi na Svečnico 2. februarja ob 15. v posojilniški dvorani igra Fr. Roša »Pri Brodnikovih« s petjem in šaljivim plesnim nastopom. Ker je čisti dobiček igre namenjen za nabavo kuhinjske opreme, prosi šola za obilno udeležbo.

Celjska posojilnica d. d. v Celju

v lastni palači Narodni dom

Stanje hranilnih vlog nad Din 75,000.000 —
Lastna glavnica in rezerva nad Din 13,000.000 —

Sprejema hranilne vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju in točnemu izplačilu.

Kupuje in prodaja devize in valute.

Podružnici: Maribor, Šoštanj

pripomnil pesnik, »ali ni to talent, prodati knjige, čeprav nimaš talenta?«

Jerome K. Jerome je dobil nekoč pošto o dohodninskem davku. V rubriko »Kdo je pri kupčiji še udeležen?« je zapisal:
»Davkarja!«

Vse pletenine

jopice, kostume, žemperje, otroške obleke itd. kupite najceneje z znatnim popustom samo pri

B. Pušnik

Celje, Cankarjeva cesta 4.

Solidno domače delo. Naročila po meri se točno izvršujejo.

Tula srebrno dozo

drag mi spomin, sem nekje založil ali izgubil z monogramom »PAVLINA« 26. 11. 1922. Prosim poštenega najditelja, da mi dozo vrne proti lepi nagradi v upravi lista.

Pouk v nemščini

se daje odraslim in učencem. Naslov v upravi lista. 1-2

Stelaže za trgovino

dobro ohranjene in omara za led se poceni proda. Ivana Okorn, Šmarjeta pri Celju.

Iščemo

trgovce, uradnike, nameščence itd., vseeno ali v mestu ali na deželi, v svrhu ureditve ekspedicije za razpošiljanje našega množinskega proizvoda, katerega vsakdo potrebuje. Ni treba potovati, temveč se vrši brez lokala, delujoč enostavno po naših navodilih. Mesečni dohodek od 4.000 Din je lahko dosegljiv tudi kot postranski zaslužek. Interesenti, ki znajo dobro nemško, naj pošljejo svoj naslov pod »Cex 1/363« na Interreklam d. d., Zagreb, Marovska 28.

Franjo Dolžan

Samo na veliko!

Čaj — Mount Everest

v zvitkih in zabojih nudi po originalnih cenah

Alojz Mastnak

CELJE, KRALJA PETRA C. 22

veletrgovina kolonijalnega in špecerijskega blaga

Lastna prazarna kave

Mlin za dišave

Samo na veliko!

kleparstvo, vodovodne inštalacije, strelovodne naprave.
CELJE, ZA KRESIJO 4.
Prevzema vsa v zgoraj navedene stroke spadajoča dela in popravila. Postrežba točna in solidna. Cene zmjerne. 50-29

Išče se
soba ali lokal

v mestu, pripraven za šiviljsko obrt. Naslov v upravi. 4-4

Oddam lepo 2-2
meblovano sobo
z električno lučjo in posebnim vhodom v Zrinjskega ulici 17.

Stanovanje

z dvema sobama iščem za takoj. Ponudbe na upravo lista pod »Stanovanje št. 100«. 2-3

Cenj. damam naznanjam, da sem otvorila **modni salon za dame**

začasno v lastni hiši na Ljubljanski cesti št. 27 in se priporočam cenj. damam.

JULKA BAJOE.

Stanovanje

lepo, zračno, obstoječe iz 4 sob, kuhinje, kopalnice in pripadajočih pritliklin ter lep lokal se odda s 1. februarjem 1930 Naslov v upravi.

Krasna jedilnica

še skoraj nerabljena, se radi selitve takoj pod ceno proda. Priložnostni nakup. Naslov pove Mihael Vrenko, mizar, Celje, Na okopih 11.



Obrtna zadruga čevljarjev v Celju

naznanja tužno vest, da je nje velezaslužni načelnik in dolgoletni član, gospod

Martin Kolšek

čevljarški mojster v Celju

umrl v nedeljo dne 26. januarja ob 9. uri dopoldne.

Pogreb dragega pokojnika se bo vršil v torek 28. t. m. ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Breg št. 37, na okoliško pokopališče.

CELJE, dne 26. januarja 1930.

NAČELSTVO



Surovinska zadruga čevljarjev v Celju

registrovana zadruga z omejeno zavezo

javlja tužno vest, da je njen dolgoletni predsednik, gospod

Martin Kolšek

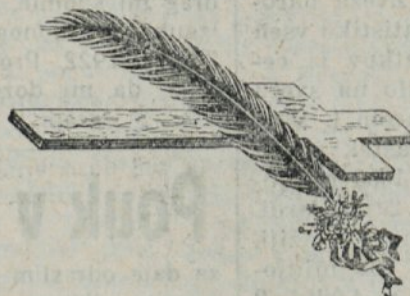
čevljarški mojster itd. v Celju

po dolgi mučni bolezni preminul v nedeljo dne 26. januarja.

Pogreb se bo vršil v torek 28. januarja ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti na Bregu na okoliško pokopališče.

Velezaslužnemu predsedniku ohranimo časten spomin!

CELJE, dne 26. januarja 1930.



Slovensko obrtno društvo v Celju

javlja žalostno vest, da je preminul njega član in odbornik, gospod

MARTIN KOLŠEK

ČEV LJARŠKI MOJSTER

Pogreb blagega pokojnika se vrši v torek, dne 28. januarja 1930 ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Breg šte. 37, na okol. pokopališče.

CELJE, dne 26. januarja 1930.

ODBOR.